

H. Nieuwenhuizen

Aan de klachtenfunctionaris van de
Gemeente Noardeast-fryslan
Per mail info@noardeast-fryslan.nl

Amsterdam, 24 mei 2026

Geachte heer, mevrouw,

Namens de vereniging 'Republiek' dienen wij bij deze een klacht in over de handelwijze van de burgemeester van uw gemeente. Het navolgende is het geval.

Republiek is een vereniging die als statutair doel heeft het bevorderen van het herstel van de republikeinse regeringsvorm in Nederland; zij tracht dat doel te bereiken door het op gang brengen en bevorderen van openbare discussies, uiteraard binnen het kader van de Nederlandse rechtsorde. Het gebruik maken van de democratische grondrechten, met name het demonstratierecht, is een belangrijk element in de activiteiten van de vereniging.

Republiek heeft op 29 januari 2026 aan de gemeente te kennen gegeven van haar demonstratierecht gebruik te willen maken op 27 april 2026, tijdens het bezoek van de koning aan Dokkum. Over de invulling van dat demonstratierecht heeft overleg met de gemeente plaatsgevonden, onder meer op 1 april 2026.

In een aan dat overleg voorafgaande e-mail van 30 maart 2026 heeft Republiek laten weten dat wij bij het uitoefenen van het demonstratierecht gebruik willen maken van onze 'mascotte', een opblaasbare (vriendelijk ogende) blauwe dinosaurus, die een oranje kroon draagt, met de naam 'Dino Wim'. Dat is een vrij grote opblaasfiguur; ongeveer 10 meter hoog. Het gebruik van Dino Wim maakt een wezenelijk deel van de demonstratie uit; dat gebruik wordt ondersteund met het uitdelen van vlaggetjes (aan kinderen) en het aanbieden van andere producten met de beeltenis van 'Dino Wim'. Vanaf die datum wisten de gemeente en haar burgemeester dus dat met de aanwezigheid van deze mascotte in het kader van het uitoefenen van ons demonstratierecht rekening moest worden gehouden.

Op donderdag 23 april – één werkdag voor de dag waarop de demonstratie gehouden zou worden – tegen het eind van de dag werd Republiek geconfronteerd met een beslissing van de burgemeester, inhoudende dat aan Republiek wel de mogelijkheid wordt geboden een demonstratie te houden op een daarvoor geschikte locatie, maar dat dan zonder het gebruik van onze mascotte Dino Wim moest gebeuren; dat gebruik op die locatie zou gevaar opleveren. De burgemeester beriep zich daarbij op een negatief advies van de politie van 21 april 2026.

Tegen dit besluit is op vrijdag 24 april een bezwaarschrift ingediend, en dadelijk een voorlopige voorziening bij de rechtbank gevraagd. Op zaterdag 25 april heeft mr. F.S. Helder namens de burgemeester in dat kader een verweerschrift ingediend. In dat verweerschrift is onder meer het navolgende opgenomen:

- In alinea 17 is een alternatieve locatie voor 'Dino Wim' aangewezen; een groenveld op circa 260 meter van het evenementengebied, tussen de Eebrug en de Altenastreek;
- In alinea 18 heeft de burgemeester aangeboden een aggregaat voor de stroomvoorziening te plaatsen.

Het verzoek om een voorlopige voorziening is op 26 april afgewezen, waarbij de Voorzieningenrechter in alinea 19 van de beschikking heeft overwogen:

"In dit verband is van belang dat verzoekster geen tegenadvies heeft ingediend en evenmin op andere wijze aannemelijk heeft gemaakt dat wat de politie heeft geadviseerd, zoals hiervoor overwogen in rechtsoverweging 15, onjuist zou zijn."

De volgende dag is Dino Wim dus niet op de door Republiek gewenste wijze ingezet; Dino Wim werd niet toegelaten als onderdeel van de demonstratie in het aangewezen demonstratievak. Daarbij moest echter worden geconstateerd dat de hiervoor geciteerde toezeggingen van de burgemeester niet werden nagekomen:

- Er werd ineens en onaangekondigd een nadere eis gesteld: Republiek zou met ten minste 4 personen bij Dino Wim moeten staan, om 'veiligheidsredenen'. Die eis is in het advies van de politie niet opgenomen, en niet ter kennis van de Voorzieningenrechter gebracht. Door die eis toe te voegen werd het aantal deelnemers aan de demonstratie in het aangewezen demonstratievak verminderd; een demonstrant kan immers niet op twee plaatsen tegelijk zijn;
- Er werd ineens de voorwaarde gesteld dat Dino Wim door de gemeente met dranghekken afgezet zou worden. Ook dat was niet vooraf aangekondigd, niet aan de Voorzieningenrechter voorgehouden, en ook dat kwam uit de lucht vallen. Daarmee werd ook afbreuk gedaan aan het demonstratierecht van Republiek;
- Het wél (expliciet) door de burgemeester aangeboden aggregaat was niet aanwezig. Als Republiek niet zekerheidshalve zelf ook voor een aggregaat zou hebben gezorgd, was er geen mogelijkheid geweest Dino Wim op te blazen.

Deze klacht gaat uiteraard niet over de juridische discussie of een inperking van ons demonstratierecht zoals door de burgemeester in zijn besluit van 24 april gedaan rechtens houdbaar is of niet; over die vraag loopt thans een bezwaarprocedure bij uw gemeente en zullen wellicht nog meer of andere procedures noodzakelijk zijn.

Het gaat nu uitsluitend om de vraag of de burgemeester wel of niet behoorlijk heeft gehandeld in de hiervoor geschetste gang van zaken. Concreet:

- De burgemeester beschikte op 21 april 2026 over een analyse van de politie, op grond waarvan de burgemeester op 23 april, aan het eind van de middag, een besluit kenbaar heeft gemaakt zoals hiervoor vermeld. Door de laattijdige bekendmaking van dat besluit had Republiek feitelijk geen mogelijkheid meer een tegenanalyse omtrent de veiligheid te laten maken, hetgeen in de afwegingen van de Voorzieningenrechter een belangrijke rol heeft gespeeld. Nu de analyse van de politie in ieder geval al twee dagen tevoren, maar feitelijk waarschijnlijk al veel langer bij de burgemeester bekend was, had het op de weg van de burgemeester gelegen ons daarvoor tijdig en op eigen initiatief te waarschuwen zodat wij de mogelijkheid zouden hebben gehad een tegenanalyse op te laten stellen. Dan was daar niet slechts één, maar ten minste drie werkdagen tijd voor geweest;
- Het gaat niet aan dat de burgemeester tegenover de rechter volhoudt ons demonstratierecht niet in te willen perken, maar achteraf extra voorwaarden toevoegt, te weten dat 4 mensen van Republiek bij 'Dino Wim' aanwezig moeten blijven én dat 'Dino Wim' met dranghekken afgezet wordt;

- Het gaat niet aan dat de burgemeester aan de rechter expliciet voorhoudt dat een aggregaat aangeboden zal worden en dat vervolgens feitelijk niet doet. Daarmee heeft de burgemeester het risico genomen, of wellicht zelfs de hoop gehad, dat Dino Wim niet opgeblazen zou kunnen worden en ons demonstratierecht daarmee nog verder uitgehold zou worden.

Deze gedragingen moeten getoetst worden aan de 'Behoorlijkheidswijzer' van de Nationale Ombudsman. Er is strijd met deze Behoorlijkheidswijzer, in ieder geval op de kernwaarde 'eerlijkheid', nu achteraf eisen zijn toegevoegd en het toegezegde aggregaat niet aanwezig was. Daarmee is ook het element 'Behoorlijkheid' geschonden; dat omvat ook dat de overheid doet wat ze zegt.

Volgens de Nationale Ombudsman is de overheid dienend en worden de rechten van de burgers, zoals de mensenrechten uit de grondwet, gewaarborgd (kernwaarde 2). Dat heeft de burgemeester niet gedaan.

Volgens de behoorlijkheidswijzer dient de overheid de-escalarend op te treden; escalatie moet worden voorkomen of beperkt. Ook dat is niet gebeurd; door de beslissing op een zodanig laat tijdstip bekend te maken dat rechtsbescherming daartegen feitelijk onmogelijk werd gemaakt is escalarend, niet de-escalarend opgetreden.

De overheid dient te zorgen voor een eerlijke gang van zaken in procedures die burgers kunnen volgen. Ook dat is niet gebeurd, nu het maken van een tegenanalyse omtrent de veiligheid door de burgemeester feitelijk onmogelijk werd gemaakt. Van een volledige en juiste informatievoorziening is ook geen sprake; de relevante informatie, het onderzoek van de politie en het daaruit voortvloeiende negatieve advies, had ingevolge de behoorlijkheidswijzer op eigen initiatief door de burgemeester aan Republiek vertrekt moeten worden. De gang van zaken is daarmee ook in strijd met het vereiste van voortvarendheid.

Ook de integriteit is geschonden; enerzijds door achteraf extra eisen te stellen, anderzijds door het toegezegde aggregaat niet te verstrekken.

Verder dient de overheid de mensenrechten uit de grondwet na te leven en te bevorderen; dat heeft de burgemeester niet gedaan. Integendeel, er is actief getracht ons demonstratierecht uit te hollen door de hiervoor geschetste gang van zaken.

Wij verzoeken u de ontvangst van deze klacht te bevestigen en vernemen graag het verdere verloop van u. Wij gaan er van uit dat alle relevante stukken bij u bekend zijn; mocht dat niet het geval zijn dan zullen we u op eerste verzoek kopieën toesturen.

Hoogachtend,
Namens de vereniging Republiek,

F. Müller
Voorzitter

H. Nieuwenhuizen
Penningmeester